

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

Ha comensat la revolució desde dalt. Y per cert que á horas d' ara hi ha un pet de castanyas que fa fredat.

La revolució té per objecte la cassera del encasillament pera las próximas eleccions de diputats á Corts. Com que l' actual situació no está constituída per un partit polítich homogéneo, sino per una conjunció de forsas distintas, resulta que cada ministre té 'ls seus compromisos, y haventhi, com hi ha, més pretendents que districtes, de aquí que 's barallin com gossos rabiosos al disputarse'ls.

Contra en Maura que pretén reservarse la part del lleó, grunyen la major part dels seus companys de ministeri.

Y en Silvela, cullit al mitj de la brega, no sab per quin cantó girarse. De rialletas y promesas ne reparteix á gabadals; pero aixó no basta. Lo que volen els ministres y 'ls seus compinxos son districtes. Y en aquesta qüestió consúm la situació conservadora tota la seva activitat.

Ab molta rahó diu un periódich: «Quan un Govern té aquesta ocupació preferent, no hi ha que demanarli que fassi revolucions desde dalt, ni desde baix, ni desde 'l centre. Es un Govern que ve á perpetuar tots els vicis de la nostra política, todas las rutinas de la nostra administració y tots els defectes de las nostras costums.»

A lo qual afegirém nosaltres: Govern que aixís comensa ¿volen fer el favor de dirme com acabarà?

Ha surgit una qüestió que aménassa portar molta qua.

En Sánchez Toca, ministre de Marina, prenentse en serio 'l seu cárrech—y en aixó fa be—va manar una visita al arsenal del Ferrol á conseqüencia de la qual adoptá alguna mida que ha sigut rebuda ab desagrado pels elements més importants de la Marina de Guerra.

De aquesta feta ja 'ls tenim revanxinats contra 'l ministre y aménassant ab pendre resolucions heroicas.

Lo millor que podrián fer fora demanar el retiro. Ab lo qual quedaria resolta definitivament la qüestió de la Marina. Els barcos á pico y 'ls marinos á caseta...

¿Quina situació més expedita pera crear, cas que convingués, una Marina de Guerra, ab todas las condicions adequadas á las necessitats de la Nació?

PEP BULLANGA

UN TOCH D' ALERTA

La Guerra Social va aparéixer un article hostil als republicans y ab tendencias manifestas á desvirtuar el gran efecte produhit pel meeting de Castelló de la Plana y á treure importancia á l' Assamblea republicana, que ha de celebrarse á Madrid próximament, augurant desde

ara 'l seu fracás.

No 'ns sorprén l' animadversió en contra dels republicans, manifestada constantment per un periódich, qu' encare que 's proclama defensor de una de las moltas tendencias sociológicas de las classes obre-

ras, todas per nosaltres igualment respectables, de fet, y en lo que 's refereix á la política práctica, fa sempre 'l joch dels enemics de la llibertat y la República.

No serém nosaltres qui digui ó sospiti qu' está venut á n'ells: volém creure y creyém, en efecte, que obra de bona fe y ab honradés; pero si nosaltres li

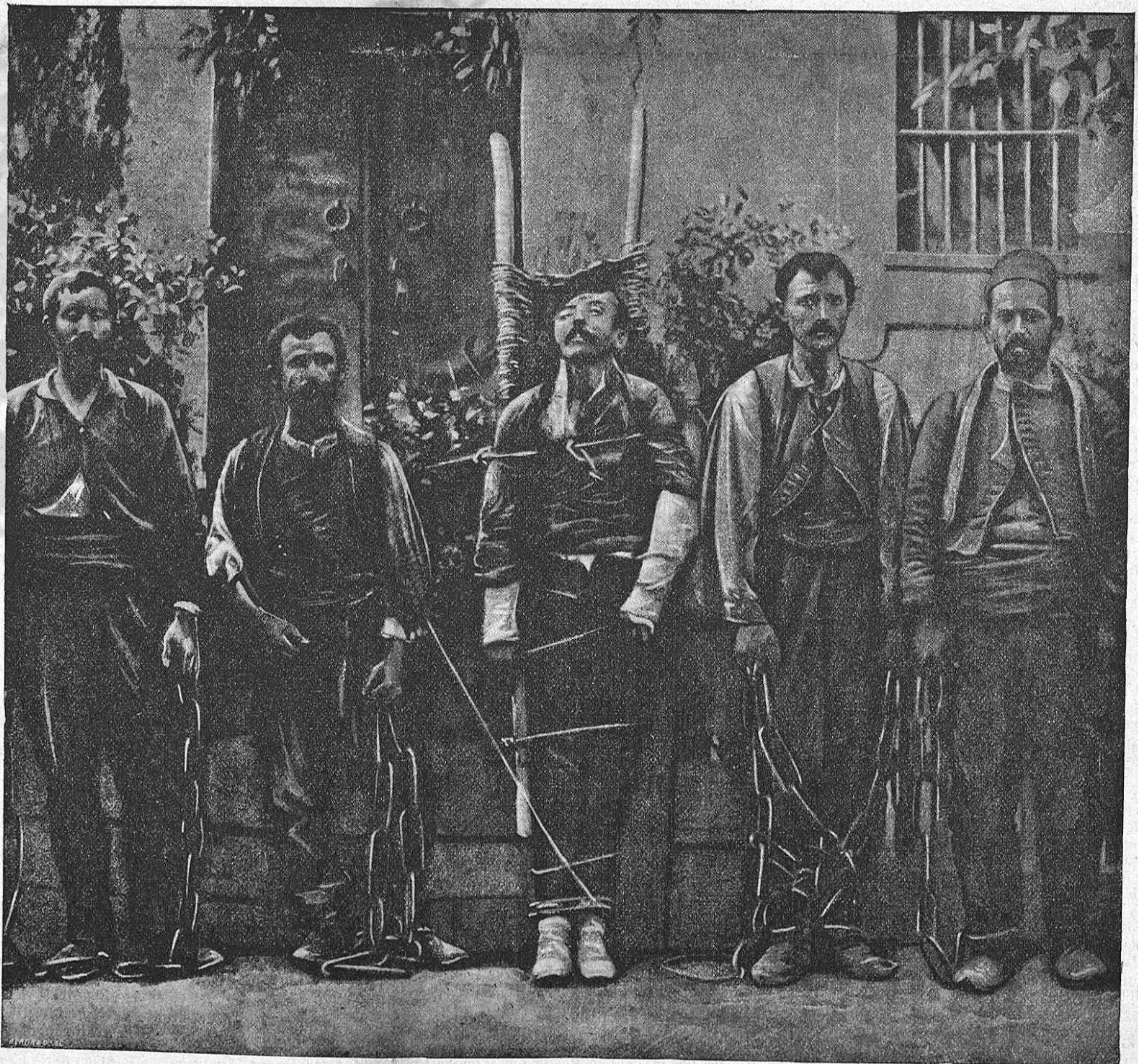
fem aquesta concessió, ell haurá de reconéixer, en cambi, que va llastimosament equivocat, y si no ell, ho reconéixerán els treballadors que sense pararse á meditar el fondo de las cosas, puguin sentirse moguts á deixarse guiar per las sevas inspiracions.

**

Seriament considerada la qüestió, es de tot punt inadmissible que al obrer que tantas reformas necessita realisar tingui de serli indiferent que 'l govern de una nació sigui republicá ó monárquich, democrátich ó reaccionari. No hi ha ningú que no compregui qu' en un ambient de llibertat y de justicia, ha de trobar l' obrer medis més expeditos qu' en una

NOTA EXTRANJERA

Las atrocitats turcas á Macedonia

PRESONERS VIUS Y MORTS, EXPOSATS JUNTS PELS CARRERS

A conseqüencia de las turbulencias ocoregudas á Macedonia, ha tornat á posarse de manifest la tradicional atrocitat turca. Ab el pretext de reprimir el bandolerisme, las tropas del Sultán invadeixen el territori macedoni, atacan als bandolers, reals ó suposats, y á manera de testimoni de las sevas proesas s' emportan á Turquia precadenas. La present fotografia dona una exacta idea d' aquestas atrocitats inconcebibles, que l' Europa civilisada sembla mirar ab la major indiferencia.

atmósfera de privilegi i de repressió pera acometre la realització de sas legítimas aspiraciones. Del pesimismo erigit en sistema, del apartament sistemàtic de la vida pública, de la renúncia voluntaria al exercici de sos drets polítichs, ell sol ne será la víctima.

Del fet de impedir ó deixar de secundar l'acció republicana, ningú mes se'n aprofitará que 'ls governs de la monarquia, encastellats en els seus privilegis, explotadors de las suadas dels pobres, mantenidors dels tributs que pesan principalment sobre las clases proletarias, partidaris de tenirlas sumidas perpetuament en l'ignorancia y l'opressió, y á pesar de las sevas manyaguerias que á res prácticich con duheixen, quan esclata la desesperació, inclinats sempre á parlar ab els obrers desesperats, únicament ab la boca dels fusells Mauser.

Negar el concurs de las masses obreras á la obra del restabliment de unas instituciones, populares per la seva essencia mateixa, que si no ho fossin no podrian subsistir, es més que una torpesa, es un verdader suiciu.

Aixó tan senzill y lògic que ho compren ja l'instint del poble obrer—y probas ne porta donadas, y n donará encare més, n'estém segurs, en las elecciones próximas,—sembla que no vol tenirho en compte de cap manera *La Guerra Social*.

Son article titulat *Energías perdidas* no respon á altre objectiu manifest que debilitar las energías del partit republicá. A dreita lley no *Energías perdidas*, sino *Energías que volém fer perdre* hauría de titularse.

Y en profit de qui las vol fer perdre? ¿Acás en profit dels treballadors mateixos? De cap manera, ja que al procurar desviarlos de l'acció republicana, no 'ls hi senyala cap més camí, com si 's contentés ab tenirlas enervats, precisament avuy, en el moment de un gran perill.

Miris sino ab quina complacencia *La Veu de la Catalunya*, l'eco dels perdigots, acull en son número de dissapte al vespre 'ls principals párrafos del article de *La Guerra social*. La satisfacció que li produheix no sab ni cuida de dissimularla. Pren l'article del periódich socialista obrer com un dels més poderosos auxiliars de las sevas cábalas reaccionarias y malvadas, en vigüias de la gran batalla que ha de lliurarse á Espanya y especialment á Barcelona, ab las próximas elecciones de Diputats á Corts.

Som els primers en reconèixer noble y llealment que no haurán sigut aquests ni molt menos els propòsits que haurá tingut l'autor del malaventurat article, ni 'ls de la redacció de *La Guerra social* al publicarlo. Pero sense haver sigut aquests els seus propòsits, aquests han sigut els resultats, y als resultats y res més que als resultats hi ha que aténirse en las cosas de la política.

Y es que sempre—pero avuy més que may—tot tiro disparat contra l'camp republicá, sona á tiro de salva en el camp de l'abominable concentració reaccionaria.

Es que 'ls redactors de *La Guerra social*, atrafegats en las qüestions obreras de moment, ó en acariar determinats ideals que nosaltres respectém com el que més, encare que considerant que no son de realització immediata, no veuhen, ni s'adonan de lo immediat, de lo imminent, de lo qu' está passant á la vista de tothom?

Donchs nosaltres ens permetém féls hi notar y prenguinse'n lo que 'l cor y la conciencia 'ls dictin.

Per ningú es un misteri que la reacció concentra todas las sevas forsas per acabar de posar el peu á coll al pobre poble. La burguesia y 'l clericalisme, baix la protecció del govern han fet ali. El diner burgés guanyat ab las suadas del treballador, ab l'explotació del paria modern ha contrat aliansa estreta ab la reacció clerical, embrutidora del poble. Unidas las dos influencias se disponen á donar l'última batalla al esperit modern, á las ideas progressivas, á las agrupacions y als homes que las sustentan.

De Roma ha vingut l'ordre de la formació de un partit católic, y l'ordre es obediha. El partit católic ha de comprendre todas las tendencias reaccionarias y clericals: els ultramontans, els carlins, que ja no necessitan llansarse á la montanya pera tractar d'obtenir victorias; comprén també els regionalistas, qu' explotan els sentiments de repulsió que inspiran els governs de Madrid y arterament s'entenen ab ells pera secundar la seva acció reaccionaria; comprén, per últim, á tots els que per cálculo ó conveniencia rendeixen vasallatje al clericalisme.

Y contra aquesta conjunció de forsas que amenasan la llibertat, la vida y la dignitat del poble, ¿ha de permanéixer aquest indiferent, apátich, desdenyós, renunciant á fer us dels seus drets polítichs al costat dels defensors dels ideals de llibertat, de progrés, de democracia y de República?

Dirli avuy al obrer, com li diu *La Guerra social* «que no li basta ja ni 'l régimen de Fransa, ni 'l dels Estats Units, ni 'l de Suissa» quan la reacció clerical á Espanya va cundint y s'afanya pera preparar un régimen vergonyós de opressió y rebaixament y de vilipendi y esclavatje, com el que dominava en els temps més ominosos de la nostra historia, es per nosaltres y per tothom que pensi y senti, una sugestió tan inconcebible, tan monstruosa, tan insensata y torpe, com ho fora 'l provocar sense més ni més las desercions en vigüias de una gran batalla, en las filas y masses de un exercit que tingues el compromís honrós de salvar, á tota costa, la causa de la civilisació y de la justicia.

Creym que *La Guerra social* se fará cárrech de aquestas imperiosas necessitats polítichs de moment.

De todas maneras tenim la plena seguretat de que las masses obreras las sentirán aqueixas necessitats ab la finura de instint que las caracteriza, y que sense deixar la fé en els seus ideals sociològichs, que la República ha de respectar sempre y afavorir en lo que tinguin de legítims y viables serán els obrers lluytadors més fermes y decidits en la próxima batalla.

Ja no hi ha dret á la indiferencia. Els camps están deslindats.

O ab la llibertat contra la reacció; ó ab la reacció contra la llibertat. O ab la civilisació contra 'l clericalisme, ó ab el clericalisme contra la civilisació.

O ab la revolució en todas las esferas de la vida política y social, ó ab la perpetuació y agravació de un estat de cosas que amenssa acabar ab tots els ideals del poble, privantlo en absolut de tots els medis de realisarlos.

P. K.

UN ACTE DE REPARACIÓ

NOSTRE bon amic D. Llorens Ardid ha presentat la dimissió del càrrech que ab tan acert li havia conferit la Junta benéfica *La Caridad*. Ab la dimissió acompanya la renúncia, en favor dels pobres, dels honoraris que tenia dret á percibir pels treballs que portava realitzats y en els quals esmerará la seva activitat febril y 'l seu entusiasme sense límits. No es aquest el primer sacrifici que s' imposa un home com ell que tants ne porta de realitzats á impuls dels seus sentiments altruistas.

Un altruista en tota la extensió de la paraula ha sigut sempre 'l Sr. Ardid, y desafiém á que se citi d'ell un sol acte que reveli no ja un concepte que pugui desdorarlo, sino la mes petita sombra de cálculo ni d'egoisme. Fa mes de trenta anys que 's honrém ab la seva amistat, el coneixém á fons y podém proclamarho á tota veu.

Si las parets de las casas fossin de cristall, s'encantaría 'l públich contemplant una llar honrada y felis en sa modestia, perque si es pobre en bens y comoditats, posseheix la principal riquesa: l'amor que uneix á una familia, contenta ab la seva sort, resignada y sobria. No fa molt la desgracia va cebarse en aquella casa. El fill gran de D. Llorens, creat á la seva imatge, hereu del seu cor, moria prematurament. Era aquest un jove admirable, que li havia dit:—Papá, tú ja comensas á ser vell, jo soch jove y fort; ja es hora, donchs, de que descansas; ara á mi m toca ser el guanyador del pá de la familia.

Quántas pares y fins pares ríchs s'enorgullirían de tenir un fill com aquest! Prestar als que 'ns han portat al mon el darrer apoyó quan entran en l'hivern de la vida, fentho com ho feya aquell jove, expontáneament, guiat sols per 'l amor filial iquin consol més hermós y més envejable! Aquests fruits únicament els recullen els que han sabut sembrar bonas llevors en un camp ben conreat. Donchs aquest consol la mort va arrebararli brutalment, poch mes enera.

Y á n'aquest pare orfe, que havia vist englutirse sos petits estalvis en negociis desgraciats, conduhíts per un altre individu de la seva familia, li calgué llensarse de nou á guanyar el pá pels seus ab son honrat treball. ¿Qui més indicat qu'ell pera prestar á una institució benéfica 'l concurs de las sevas reconegudas condicions d'activitat, honradas, abnegació y entusiasme? Y ab tot ens consta que no fou el Sr. Ardid qui sollicitá 'l càrrech; hi hagué qui coneguentlo y estant al corrent de la seva situació, li suggerí la idea de que l'havia de acceptar y li oferí 'l seu patrocinio.

Ell comprengué desseguida que 'l seu desempeñó l'obligava á renunciar á 'l única passió de la seva existencia: no ja als seus ideals, que aquests son consubstancials ab l'home; pero sí á la vida política activa, en la qual tant s'havia significat, y noblement, ab expontaneitat, feu aquest sacrifici pera mes tart tenir que acullir ab una amarga rialleta de despreci la befa de un periódich malvat que li escupia aquesta frase: «A lo que obligan 200 pessetas mensuals!»

Si 'l periódich á qui aludim no tingues l'enteniment enterbolit pel baf de las malas passions, y possehís no més que una engruna d'instint, ja que no públicament, desde lo mes íntim de la seva conciencia, s'hauría felicitat de que 'l partit republicá de Barcelona, s'anés á veure en lo successiu privat del concurs actiu y valió de un home de la influencia y de las condicions especialíssimas de D. Llorens Ardid. Pero 'ls fomentadors d'odis y rancúnias no poden tenir may ni una guspira de serenitat: la passió 'ls fa perdre 'l coneixement.

Perque 'l influencia del Sr. Ardid en el partit republicá y en las masses populares, tothom ho sab, es de las més grans y legítimas. No inútilment s'ha portat una llarga vida de abnegació y desinterés. No en va s'emplea en l'acció política una vehemencia y hasta una forsa impulsiva, que si desespera al adversari, entusiasma y apassiona al amic polítich. Com més odís provoca en el camp contrari, més ferma arrela l'adhesió en el propi.

Y aquest es el cas de D. Llorens Ardid. Pero altres de trobarse en la seva situació, de segur que haurían procurat utilisarla en benefici propi, mentres ell ha rebutjat sempre tota ventajeta que pogués reportarli la política: ho consideraría indigne. ¿Volen una prova de la seva delicadesa en aquest punt? En las últimas elecciones de regidors hi havia empenyo decidit en posarlo en candidatura: la seva elecció estava assegurada: donchs bé: no tenint altre medi pera fer desistir als seus amichs, apelá al recurs de alsar el seu domicili, y en servey dels altres treballá, com sab tothom, no vacilant en anar fins á arrotjar la mort, en el parany que li havia preparat la *gent de bé* en la Plassa de Santa Ana.

Si hagués volgut ser regidor, avuy ho fora. Els conspiciuos regionalistas del Ajuntament el veurían segut al seu costat y alternarían ab ell; pero cap d'ells, ni ningú—de aixó n' responen—s'atrevería á proposarli cap negoci brut, ni tan sols de carácter sospitos ó térbol sense emportarse'n del honrat senyor Ardid la merecuida resposta.

M'he pres la llibertat de donar tots aquests detalls de carácter públich y 'ls anteriors de ordre íntim, per compte propi y arrostrant el perill d'ofendre la modestia y la susceptibilitat del meu noble amic á qui s'ha volgut presentar com una especie de facinerós, ab tot y ser com es, una criatura de seixanta anys. Al punt de passió y de malavolensa á que han arribat las cosas considero necesarias resolucions que la que acabo de realisar.

Per estricta justicia, me poso resoltament al costat de un home á qui considero en tots conceptes digne del apreç dels seus conciudadans. No pretench donar al assumpto proporcions que no pot tenir; pero m'estimula l'imitació de un gran exemple. Aixís com en Zola va dir: *Je accuse, jo diéh: Jo defenso*.

Vingan, donchs, las acusacions; pero que siguin precisas y fundadas. Si 'ls seus enemichs ne troban de las que no 's puguin contradir, me donaré per venut: pero mentres no las precisin, haurán de permetre que llansi 'l calificatiu de vils y miserables sobre 'ls que s'entregan á la tasca depravada de crear una atmósfera pestilent com las sevas intencions, per aniquilar á un home que pot servir de modelo als mateixos que l'insultan.

Per la cultura pública es hora ja de que cessi aquesta campanya indigna de insinuacions, injurias, escarnis y vituperis qu' es la deshonra de la ciutat. Ja n'hi ha prou ab qu' en l'esfera patológica s'haja descubert la *febre de Barcelona*, que tantas victimas causa, perque hagüem de tenir ademés la *febre de las malas passions* explotada per una tayfa de perdigots, que si no se 'ls obligá á tancar las clavegueras á tota pressa, farán que sigui Barcelona una ciutat inhabitable pera tota persona de cor sá y d'esperit independent.

J. ROCA Y ROCA

(De *La Esquilla de la Torratxa*)

CONSAGRACIÓ

—Sant Pare, al venir jo á Roma á postrarme á vostras plantas ¿sabeu quin objeete 'm gufa?

—¡Pues la pregunta té gracia! Soch 'l únich home infalible ¿y vols qu' ab una ensumada no haji comprés per qué vens? Vens solzament per parlarne del assumpto del gran buyt.

—¿Buyt?

—Sí; 'l que ha deixat don Práxedes.

—¡Ecco tí qués! Com sabeu, entre 'ls trompets de 'n Sagasta n'hi ha tres ó quatre que 's creuhen ab prou pit y prou agallas per passá á ocupá 'l seu lloch, y com que á mí no m'agrada perdre 'l temps ni armar bronquina ab criaturas ordinarias, comprenent que vos avuy sou 'l únich amo d'Espanya, vinch aquí perque 'm digueu si jo us soch persona grata, es á dir, si 'm creyeu digne d'empunyá 'l cepte de canya del gran partit liberal fundat pel difunt don Práxedes.

—Ja entench, Moret; vols ser jefe.

—Si vos no hi poseu obstacles, creyeu que tindré un gran gust en desempenyá aquest càrrech.

—Desde luego t'haig de dir que 't trobo un noy agradable y que la proposició no 'm sembla descabellada, pero avans hem d'enrahonar.

Un lloch com el que 'm demanas no 's pot dá aixís com aixís.

—¿Qué voleu? Sense cap traba, dicteume las condicions, y estich resolt á firmarlas.

—No, Segimón, no vull tant: sé qu'ets home de paraula y que si 'm dius: Paré aixó, te 'n guardarás d'enganyarme.

—¡Enganyarvos á vos!... ¡May! Fos al poble, potsé encare.

—Donchs bé; únicament desitjo qu'en una forma sumaria m'expliqueu, si 't nombre jefe, quin ha de sé 'l teu programa.

—¿El programa? Casualment el porto aquí á la butxaca.

Escolteu. En primer lloch seré un servidó entusiasta de la religió católica: monjas, capelláns y frares tindrán en mí, no un devot, un verdadé amic, un pare.

—¡Molt bé, Moret! Ves dihent.

—Tota aquesta saragata que 's mou sobre 'l Concordat quedará al punt ofegada: ni 's tocará 'l sou al clero, ni 's treurá cap sufragánea, ni 's suprimirá cap bisbe, ni hi haurá la tolerancia que ara hi ha per posá en solfa á las personas sagradas.

—¡Bravo!

—La qüestió social la resoldré ab molta manya, ja desant las garantías, ja fent soroll ab el mauser, únich modo, al meu entendre, de torná á las pobras masses la tanta tranquilidat que fa cent anys disfrutavan.

Y en quant á tot lo demés que pugui anar presentantse, duch el propòsit formal de no doná una plomada ni dictá un sol reglament d'una mica d'importancia que no tingui 'l visto-bueno de las potestats romanas y l'expressa aprobació de tots els bisbes de casa.

—¡Basta, inefable Moret! Qu'érats de molt bona pasta ja ho sabía; pero may podía jo imaginarme que tinguessis tant talent ni tan nobles circunstancias.

Vesten á Espanya tranquil: quedas elegit desde ara capítost del fusionisme, y si algun beneyt reclama, que calli, que 'l nomenclament l'ha fet el mateix Sant Pare.

—¡Oh, gracias!

—Ja hem acabat.

—¿Es dir que puch retirarme?

—Sí; pero ara, al sortí, ¿zents? no t'olvidis de la caixa.

—¿Quina?

—La de las limosnas que hi ha al costat de l'entrada.

C. GUMÁ

La qüestió del Marroch

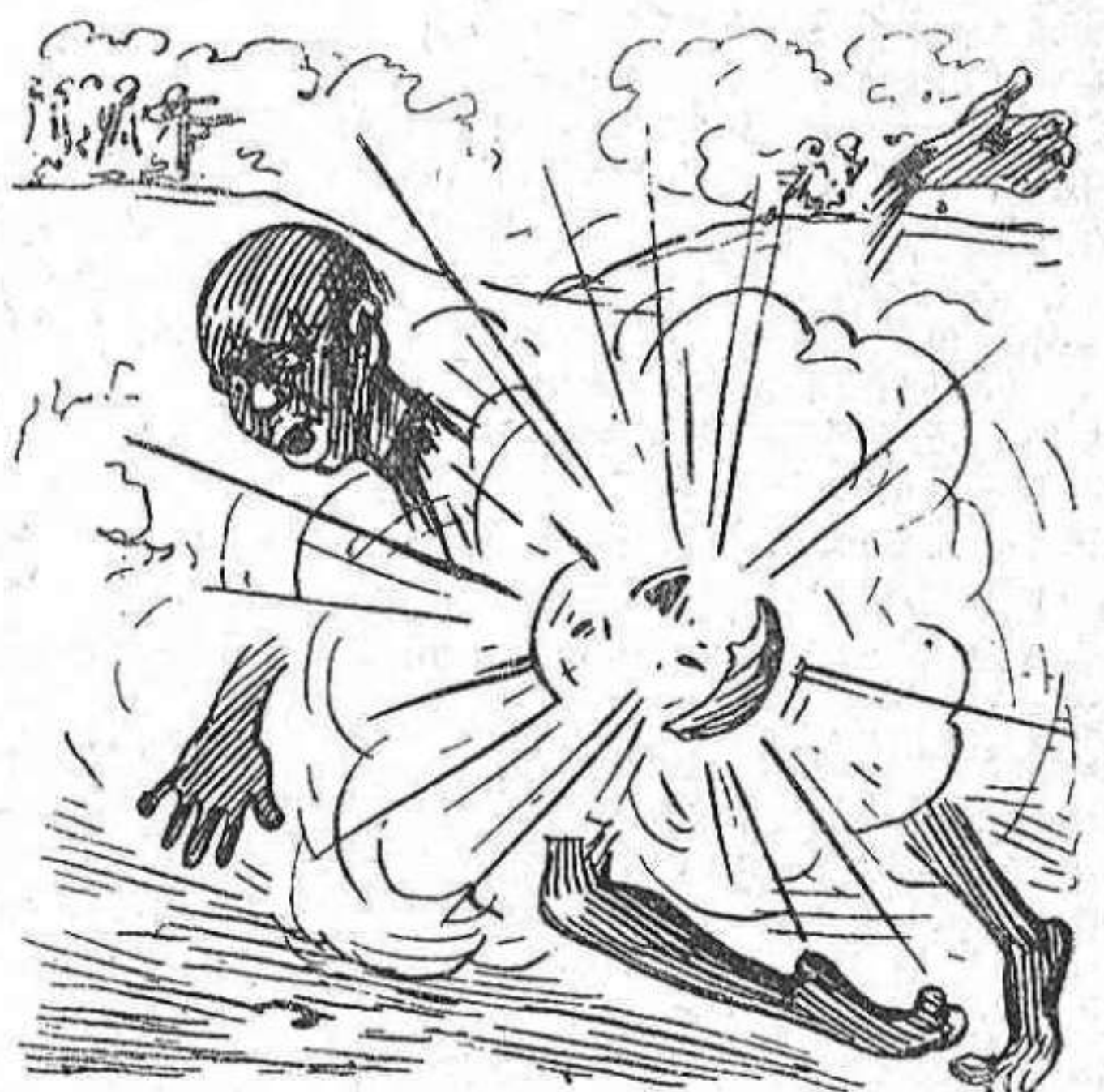
El dilluns, impressions optimistas.

El dimars, la cosa torna á embrutarse.

El dimecres, sembla que tot s'arreglará.

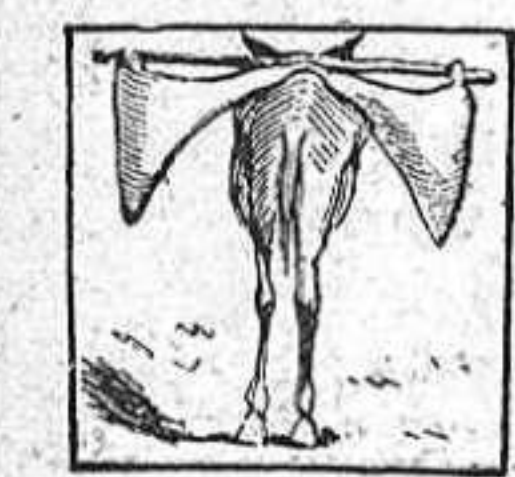
El dijous, altra vegada bufas.

El divendres, aquí no ha passat res.

(Se continuará?)

BATALLADAS

INCH motius pera creure que á son temps degut se posará en clar, ab tots els seus pels y senyals, lo succelhit en la Junta benéfica *La Caridad*. Avuy encare es prematur.

Hem de deixar que 'l Comité executiu s'explique, com sabem que ho farà, y de las sevas explicacions, basadas en datos precisos y comprobables, podrá deduhirse quin ha sigut la causa de que vagi desencadenarse soptadament una brama sorollosa pero á totas llums artificiosa també, contra una institució, á la qual prestavan el seu concurs, homes de todas las ideas y creencias, íntima y fraternalment confosos, pera lograr l'extinció de la plaga de la mendicitat y l'organisació de la beneficencia municipal, á semblansa de com la tenen tots els pobles civilisats.

Esbrinada aquesta causa, sabrá Barcelona á que aténirse, y exigir á qui correspongui las degudas responsabilitats.

Y La Caridad viurá pesi á qui pesi, ab el concurs decidit de tots els homes de cor sá y de sentiments generosos, sense distinció de partits ni de ideals...

Vels'hi aquí que aixís com ara tenim estancats els mistos y 'l tabaco, dintre de poch hi tindrém el sucre.

Tots els fabricants d'aquest article s'han reunit pera formar un trust es á dir, un monopoli, baix la protecció del govern...

Alló de la baratura lograda per medi de la competencia lliure, ha passat de moda. Avuy els negocis se fan mes á la segura.

Un últim detall. El capitá de aquesta quadrilla de... sucraires sab ben qui ha de ser, segons diuen?

No s'creguin qu' en Moret vaji anar á Roma únicament per lo de la jefatura. Ya anarhi ademés com á representant de las ordres religioses de Filipinas...

Els frares han dit al Papa.—Part hi volém. Y han comissionat á n' en Moret perquè vegi lo que se'n pugui treure.

Y aixís se convencerán els heretjes de que la protecció divina no pot faltar als que s' arriban al Vaticá.

Quín horror pel divino Vallés! La Veu de la Calumnia, encetall del gran capdell reaccionari y clerical, anuncia d'ias en era la presentació de la seva candidatura...

Y deya que com en cap dels dos els companys de causa presentarian candidatura propia, 'ls regionalistas li prestarian el seu apoyo. Li fan el favor de reservarli las deixas.

Pero ja veurá 'l divino, com els republicans de aquells districts, enemichs de contubernis repugnants, sabrán cumplir ab el seu deber, donant una nova lliura á qui tant la necessita!

Els obrers presos han sigut posats en llibertat. A alguns se 'ls va pendre declaració; á alguns altres ni aixó tan sols.

Sense saber perquè se 'ls va detenir, sense saber perquè se 'ls ha deixat anar.

Precisa reconeixre las grans ventajitas del actual estat de cosas, que permet que als ciudadans pacífichs se 'ls pugui subjectar á aquesta mena d' emocionos fortes.

Ha mort á Vilanova y Geltrú el popular republicá federal D. Miquel Guansé.

La seva vida está enllassada ab els principals successos que prepararen la gloriosa Revolució de Setembre y ab els actes més importants del períodu revolucionari.

Havia sigut diputat provincial y alcalde de Vilanova, y en tots dos cárrecs s' havia distingit notablement per la seva honradés y 'l seu esperit de iniciativa.

La seva mort ha produhit un sentiment verdader en tots quants el coneixian y l' estimavan. El poble de Vilanova li ha tributat grans honors.

En consideració á sas ideas racionalistas y accedint als desitjos que havia manifestat, el seu enterro ha sigut enterament civil.

El Sr. Azcárate en una conferencia que ha donat á León, davant dels seus electors s' ha mostrat partidari de l' organisació de las forsas republicanas.

Y ha dit textualment: «Una bona organisació demana una jefatura sense dictadura, un estat major sense oligarquia y un poble sense demagogia.

Cada hū en el seu lloch, cumplici ab el seu deber, posant á disposició de la causa republicana el temps, el treball y 'l diner, assegurant aixís la victoria.»

Aquest es el bon camí. Seguímlu tots.

Una viuda á qui cuidava una familia molt honrada va rebre la visita del ensoñat Emilio, aconsellantli que se'n anés á viure ab ell á Butsenit...

La pobra dona s' va deixar portar pel mossén, que després de vuyt días va ferla tornar á Juneda...

Resultat d'aquest viatge, que á pesar de un testament extés á favor de la familia que l' havia cuidada, ara resulta que ho ha deixat tot al pare Emilio...

Diu que aquest fet incompreensible s' ha realitat per obra y gracia de Deu y de un'altra capella de las Ventosas.

Bonitas ventosas se mereixen aquestes escuras-butxacas espirituales!

Divendres de la setmana passada, día 16, va ésser baixat á la tomba el cadavre del jove company P. Planas...

La festa de Sant Antoni va resultar una burrada aygualida. Las aspiracions clericales eran lluhir en tal diada el nou salpacer del vicari novell d'aquesta parroquia...

El vicari diu que 's impacientin que 'l salpacer ja 'ls hi ensenyará un altre día.

L' actual Ajuntament ha pres una série de midas pera tallar de soca y arrel la multitud de abusos que venían cometent els venedors de articles de primera necessitat...

LLANSÁ, 18 de janer

A consecuencia dels molts actes civils que venen celebrantse, y segons noticias de la gent beata, dintre de poch farém netja de corps. El vicari fa cosa de vuyt días que tocava 'l dos d' aquesta vila.

TARRASSA, 19 de janer

La festa de Sant Antoni va resultar una burrada aygualida. Las aspiracions clericales eran lluhir en tal diada el nou salpacer del vicari novell d'aquesta parroquia.

MATARÓ, 19 de janer

La festa de Sant Antoni va resultar una burrada aygualida. Las aspiracions clericales eran lluhir en tal diada el nou salpacer del vicari novell d'aquesta parroquia.

RUBÍ, 20 de janer

L' actual Ajuntament ha pres una série de midas pera tallar de soca y arrel la multitud de abusos que venían cometent els venedors de articles de primera necessitat.

BADALONA, 21 de janer

Gent Nova, senmanari catalanista d'aquesta ciutat, tracta en son últim número del enterro civil del honrat obrer Pascual Oller, que tingué efecte la setmana passada.

¿Y qué dirém de n' Letamendi, aquesta llumbrera mèdica que tenim dintre del municipi badaloné? Aquest també se'n va ocupar en plena sessió de dit enterro civil.

Totes aquestas malvadas intolerancias de la gent clerical han despertat un moviment de protesta entre 'ls elements democrátics de Badalona que s'proposan obtenir ó la cumplerta secularisació del cementiri ó la construcció de un cementiri lliure decent y capít, digne de Badalona.

DE MARINA

EMBLA mentida que un ministre d' una trompa tan llarga com en Sánchez Toca tingui tan poch nas.

¿Ves á qui se li ocorreix volguer tirar las riendas als senyors de la Marina?..

¿Que no ho sab que aquesta institució, com el sant nom de Deu, no pot posársela ningú á la boca com no sigui per' alabarla?

Ja ho veu lo que hi ha guanyat ab las sevas ditxosas reformas. Que casi cap marino 'l pot veure, y sinó que raro es el que viu á bordo, á horas d' ara, en senyal de protesta, de segur que tots haurían ja desembarcat.

¿Qu' en Silvela va dictar una disposició de carácter general, á la qual vosté no ha fet més que subjectar's'hi, com era 'l seu deber?

En Silvela, al parlar dels gastos de material dels Ministeris, se referia al de Gobernació, al d' Hisenda, al d' Agricultura, potser fins al de la Guerra, si tan prim vol anar á mirar; pero ¡atrevirse ab el de Marina!

¿Que no ho sab que aquesta institució, com el sant nom de Deu, no pot posársela ningú á la boca com no sigui per' alabarla?

Ja ho sabem que fins ara en el ram de gastos menors s' havian fet en els ministeris verdaderas atrocitats. Un diari de la Cort no ha reparat gens ni mica en posarho en lletres de motllo.

¿Los ministros más decentes—diu—incluían en los gastos de material las caridades que hacían, los palcos que tomaban para funciones benéficas, etc., etcétera.

Si, señor; ja ho sabem tot aixó; pero desde quan els marinos han d' equipararse ab el resto dels mortals? ¿Olvida vosté que—encare que aixó de á flote

sigui una figura retórica—hi ha una vella cansó que diu que

«dichoso aquel que tiene la casa á flote?»

Jo, qu' encare que no m' hi embarcat may, he pasat bastants ratos á las escalas de la Pau y sé algo de las cosas de mar, quan vaig veure que 'l ministre buscava las pessigollas als mariners, desseguida vaig dirho: Aquest home vol pendre mal.

Després ha nombrat un emissari especial, ab l' encàrrech de recorrer tots els arsenals d' Espanya y examinar detingudament l' estat dels traballs qu' en ells se realisan... anys ha.

Finalment, volguent potser posar l' Inri al respectable cos de l' armada, el señor Sánchez Toca s' ha llenat á fer declaraciones y, entre otras cosas no menos estupendas y atrevidas, ha dit «qu' es necesari que 'ls marinos prenguin paciencia, y estudiin y s' eduquin—técnicament parlant—que 'l trobar diners pera construir una escuadra no es bufar y fer ampollas com ells se figuran, y que de totas maneres hi ha que procedir en aquesta materia ab molt tacte, porque avans que barcos necesitém tenir marinos.»

Es á dir, tres ofensas, l' una darrera de l' altra, la segona més grossa que la primera y la tercera molt més que la segona. Primer, reduhirlos la paga als límits justos y naturales. Després, enviarlos un inspector per veure si filan dret.

Y en últim terme, dirlos pública y solemnement que tots pegats no serveixen per res... ¡Horror! ¡Terror! ¡Furor!... (Tres torpeders, qu' en las passadas aventuras se 'ns van esgarriar no sé per quins maris.)

El señor Sánchez Toca, per més que s' tracta de cosas d' aygua, juga ab foch, y al últim se cremará. ¿No té, segons ell vol fer veure, verdader afecte á la Marina? ¿No la vol gran, forta, poderosa y rodejada de prestigi?

¿Donchs ¿per qué molestarla ab desconfians y retencions? ¿Per qué volguerli fer el compte cada día, ni més ni menos que si s' tractés d' una criada? Y sobre tot, ¿per qué escatimarli 'ls recursos, privantla de desenrotllar els seus plans, tan extensos com patriótics?

Si 'l ministre no s' posa sobre sí y no rectifica la seva actitud, ni sé lo que succehirá. Els marinos, es cert, son espanyols y néts de n' Gravina y en Méndez Núñez, pero al fi no son de suro y tenen com cada fill de vehí 'l seu amor propi.

De continuar tractantlos ab tanta desconsideració, si avuy per demá 'ls torném á necessitar pera repetir las jornadas de Cavite y Santiago de Cuba... ¡no sé, no sé si 'ls trobarém á punt!

FANTÁSTICH

¿PENSAMENTS?

Ni es un robo 'l possehir, ni tots els richs son uns lladres, ni ser sabí vol dir útil, ni sé 'l ignorant no ser apte.

Sols comprén la llibertat qui comprén la esclavitud... Son esclaus irredimibles els ignorants y els ganduls.

Es vritat que 'l capital no té conciencia; pro, vaja, també es cert que hi ha molts obrers... que son bastant explotables...

Monárquichs, llamps y ciclóns, epidemias y floróns, no fan, de bon tros, tan mal... com el mal que fan els tontos.

L' horripilant, lo monstruós, lo més digne de condemna, lo més bestial, lo més baix, es, senyors, l' indiferencia.

Si 'ls poblets fossin germans els homes tots foran homes. Pero aixó no podrà ser... mentres hi haja al mon personas.

El rux serveix per tirar; el porch, per fer bufarras! la gallina, per fer ous... y... ¿per qué serveix el Papa?... ¡Per cobrar!—dirán vostés, y jo dich: ¡endevinada!

Si 'l instrucción li vritat, la vida, la democracia... estudiem .. fem guerra á mort á l' estúpida teocracia.

No temí 'l poble al infern: qu' encar qu' existís tal cosa, els traballs y privacions li donarían la gloria.

¡Vaya una barbaritat! ¡Vaya una lley mes ignota! ¿Per qué Deu ha dat al gos mes fidelitat que al home?

Serán ricas las naciones, que tinguin medís viables per llenar tot lo que 'ls sobra y recullir lo que 'ls falta.

Canta l' amor al treball, obrer, pero també canta que treballant catorze horas cada día... 't mors de gana.

ANDRESITO

QUESTIÓ ESPINOSA

No de los Monteros, sinó espinosa de debó y desolució no tan fácil com tal volta algú pot imaginarse.

Heusela aquí, exposada senzillament y despullada de galas retóricas.

Un servidor entra en un estanch y en carantme ab l' encarregat del despaig entaulo ab ell el següent diálech:

—¿Es aquí que venen tabaco? —Sí, señor. —Aixó del tabaco ¿es una cosa lletja? —Ben al contrari! La més bonica del món... sobre tot pels estanquers.

—¿Ja ho sab el govern que vostés ne venen? —Es clar que sí! Justament el veném en nom d' ell, per intermediació de la Companyia Arrendataria.

—¿De manera que n' Silvela y en Villaverde y en Maura están enterats de tot?

—De tot absolutament. —Donchs... donguim un cigarro de mitj ral.

—Agafo 'l puro, l' encench, surto al carrer, pujo á un cotxe del tranvia que passa, y á las tres pipadas... ¡cataplúm! el cobrador al davant meu.

—Fassi 'l favor. —¿El favor de qué? —De no fumar.

—¿Ayay! ¿Quí ho ha dit aixó? —L' arcalde.

—¿L' arcalde? ¿El principal de Casa la Ciutat? —Sí, señor; l' arcalde primer, el que 'l govern acaba de nombrar de real ordre.

—¿Ell es el qui m' impedeix l' us liberrim del meu puro? —Ell mateix.

Aquí tenen la qüestió ab tota claretat plantejada. El govern, per conducte del seu estanquer, me ven un cigarro que 'm costa mitj ral.

Y quan ja té 'ls diners, el mateix govern, per mediació del seu arcalde, 'm priva de fumar-me'l.

¿S' ha vist may, en un país civilisat, broma més perversa ni més incongruent?

Que 'l que 'l prohibeix l' us del tabaco fos el clero, que ab aixó crech que no hi suca res, ó l' element militar, ó la Junta de reformas sociais, santo y bueno; pero ¿que sigui 'l govern, el propi govern que me 'l ven al estanch y que per cert me 'l fá pagar enormement car, á pesar de ser de lo més detestable que han produhit las patateras americanas!...

¿Qui l' entén aquest misteri? Vull suposar, piadosament pensant, que aquest extrany aspecte de la qüestió del fumar ha escapat á la no escassa penetració del arcalde.

Si al fumador, quan al estanch recull el cigarro de demunt del taulell, li diguessin:—«Aquest puro es seu, pero no se 'l pot fumar sense incorre en tal ó qual multa»—la cosa estaria clara y ningú tindria dret á omplir els ayres ab las sevas queixas.

Pero, venut el tabaco sense condicions, ¿per qué y ab quin dret vol privarse al seu propietari de convertirlo en fum?

Y avuy las prohibicions passen ja de la ratlla. Al teatro no s' pot fumar. A l' iglesia no s' pot fumar. Als tranvias no s' pot fumar... Donchs ¿ahont han d' anar á esbravarse els pobres fumadors?

¿A casa seva?... ¿Que no saben qu' en aquesta terra á casa seva may hi ha ningú? ¿Al carrer? ¿Per ventura, atrefegats en fugir de carruatjes, gossos rabiosos, automóvils, caballs desbocats, burras de la llet y bicicletes, podém, anant pel carrer, entretenirnos en encendre 'l cigarro?

La qüestió, ja ho venhen, es més peliaguda de lo que á primera vista sembla.

Vendréns tabaco y quan el tenim baldarnos á multas porque 'ns el fumém, es imitar á aquell pare que regalava un timbal al seu fill y després li clavava un jaco cada cop que li sentía tocar.

Una de dugas: O se 'ns obran els tranvias ó se 'ns tancan els estanchs.

Trihim els amos del tinglado la solució que més els convingui.

MATÍAS BONAFÉ

RENEM acta de las següents declaraciones fetas á Madrid, per l' arcalde de Barcelona:

«La política es pera mí terreno vedat: no vull entrarhi. Pera combinacions políticas el govern no contarà ab mí. De manera qu' en la próxima llyuta electoral no hi haig de intervenir en favor dels uns ni dels altres.

La meva independéncia y sinceritat se farán efectivas; y com no vaig solicitar l' Arcaaldia y 'l govern coneix el meu criteri y jo soch sols un home de administració que no vol sortir de la modestia y del terreno que trepitja en ferm, crech qu' en els centres oficials no se 'm parlará de política. ¿A qué si no sabria que dir sobre una qüestió que no entenç?»

Si aixó que ha dit el Sr. Monegal es sincer, ho aplaudim.

Pero si resultés no serho—y aixó 'l temps ens ho demostrará—s' hauria fet acreedor á que se li concedís la primera creu de una nova ordre d' especial creació: l' ordre de Simón de l' Orni.

El nou partit católich que tracta de constituirse á Barcelona, diuen els que volen formar-lo que no tindrà color polítich.

A propòsit de aixó vaig recullir la següent frase

de boca de un home religiós, pero enemich de fer servir la religió pera fins utilitaris.
—Al dir que no tenen color polítich menteixen. Y encare que no 'n tingessin ells de color polítich, son tals els seus actes, que fins á Deu mateix li fan sortir els colors á la cara.

Un perfil que val per un retrato.
Ha comensat á publicarse á Madrit un periódich titulat *El Universo*, dirigit per un carlí, 'l Sr. Ortí y Lara, y dedicat á sostenir els acorts dels congressos episcopals.

Donchs en Maura que publicava *El Español*, periódich que al pujar ell al candelero va cessar en la seva publicació, ha encarregat al *Universo* servir als suscriptors que li tenian anticipat l' abono.

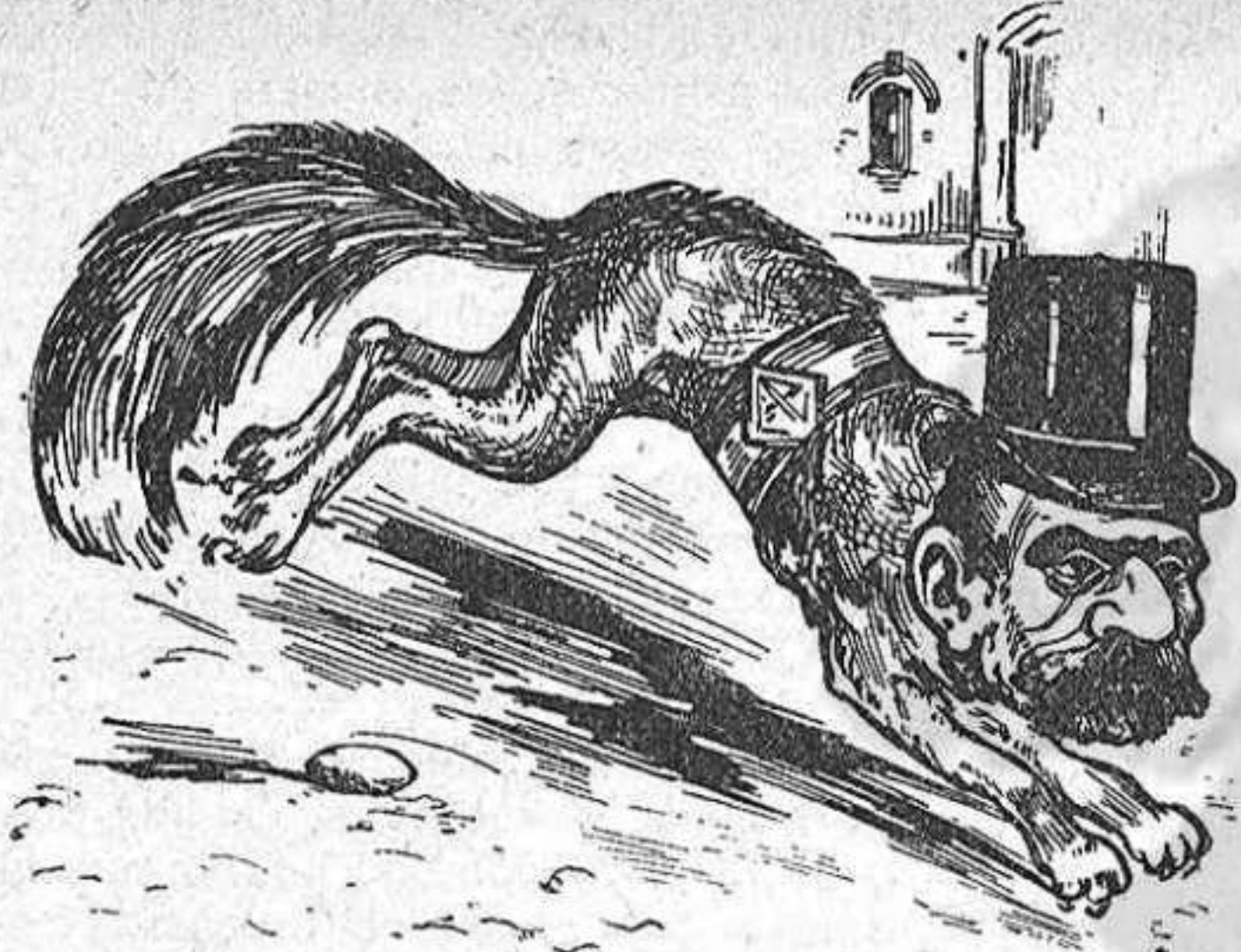
L' esquirol Monegal

Ara á casa 'l senyor Maura,

ara á veure 'ls de Palau,

ara á parlá ab en Silvela,

ara cap á un' altra part.

Tantas idas y venidas
ison de alguna utilidad!

De manera qu' ell no podrà fer la revolució desde dalt; pero lo qu' es tota una carretada de indulgencias las hi concedirán.

Fixantnos en las impresions de Madrit, es molt bonich lo qu' está passant ab en Monegal y en Planas.

Diu en Monegal á un periodista:
—Ja pot desmentir que jo havia vingut á treballar á favor de la jefatura del partit conservador de Barcelona. Jo no aspiro á cap jefatura perque no soch polítich.

Y en Planas li diu á un altre periodista:
—Acabo de veure á n' en Silvela, qui acaba de ratificarme la seva confiansa y poders pera continuar exercint á Barcelona la jefatura del partit de la Unió conservadora.

Plantejada aixís la qüestió, sembla que la cosa estigui arreglada, quan en realitat está més descomposta que may.

La jefatura te una insgnia. L' insgnia de la jefatura es la vara de arcalde.

Y aquesta vara, per lo que toca á Barcelona, la te 'l que no vol ser jefe, y careix d' ella 'l que com á jefe aspira á possehir-la.

¿Han vist may res al mon més estrafalari?
Decididament ja sabem desd' ara de que morirà l' actual situació: de un *enfít d' extranyesas*.

Un de la Unió nacional, que se separa de 'n Paraiso y l' Alba: el Sr. Clot, diputat per Madrit.

Ab tot s' ha de confessar, que ni l' Alba ni en Paraiso hi perden res, perent á n' en Clot.

Perque 'l pacte de Lleyda no va ser boda, sino enterro.

Y lo qu' es del *clot* ja no 'n sortirán may més.

En Sánchez Toca está passant grans disgustos, per haver volgut corretgir las rutinas y 'ls vicis de la Marina de guerra.

Y 'ls marinos en pes li han dirigit la proa.

Pero no s' espanti en Sánchez Toca: els barcos de guerra son tan inofensius, que no més jugant el nás que te ell en forma d' espoló, en un tancar y obrir d' ulls es capás de tirarlos tots á pico.

A Madrit han esmorzat junts en Villaverde, l' Huelín y en Planas y Casals.

O sigui 'l dels empréstits, el dels negocis y 'l de las Pantorrillas.

Sembla que formava part del *menú* un plat de *mico ab cevetas*, guisat per en Maura y assahonat per en Silvela.

Y 's diu qu' en Planas y Casals se 'l va cruspír tot, sense deixarme ni 'ls ossos.

Per tal motiu se tem que patirà un *enfít* de cevetas y de mico per tots els días de la seva vida.

Llegeixo en *La Perdiu*:
«Per lo que toca á eleccions, la mateixa Iglesia está cansada de recordar á n' els fidels el cumpliment del seu deber, com un dels medis legals pera conseguir el triomf dels millors sobre 'ls bons, y dels bons sobre 'ls dolents.»

Vegi si 's despertan d' hora 'ls perdigots. Tant lluny com estém encare de las eleccions, y ja comensa á tocar las campanas.

Y nada menos que las campanas de las Iglesias. No 'n treurán res: LA CAMPANA DE GRACIA basta y sobra pera ferlas callar.

En un café s' ha perdut el sombrero de un dels parroquians.

El qual, després de buscarlo inútilment per un y altre cantó, acut al amo de l' establiment, dihentli:

—Dels objectes que 's perden en el seu café, suposo que vosté 'n será responsable.

—Segóns y cón.
—Ja veurá, vaig á explicarme. Al entrar he deixat el sombrero sobre una cadira, he pres café, y en el moment de volerme'n anar, ¡tururut, dotze horas! el sombrero havia desaparecut.

—¿Y á mí qué m' explica? ¿Que per ventura 's figura que me l' he menjat?

—No 's cregui; tot es cosa que podria ser: era de palla.

Uh mano que tenia pochos diners y molta cassusa, va combinar aixís el *menú* del seu esmorzar: un llouquet de deu céntims y deu céntims de butifarra.

Peró desitjant tenir la major cantitat de butifarra que pot adquirirse per deu céntims, se 'n aná á una cansaladera y, fixantse ab una de petita, preguntá:

—¿Quánt val aquesta butifarra?

—Ho mirarem—li respongué la cansaladera.—Pesa trenta céntims.

—Es que jo no més ne voldria vint.

—Aixó ray, els hi faré.

Y á bell ull parteix la butifarra en dos trossos desiguals; pero á bell ull també 's veu que 'l tros dels vint céntims hauria de ser més gros, puig la cansaladera s' ha cuydat prou de mirar per casa.

Peró 'l mano diu:—Ja veureu, mestressa, si no 'us sab mal, me quedaré ab el tros de deu céntims.

Y arreplegá 'l tros xich; pero que representava molt més que la tercera part de la butifarra de trenta céntims.

Anant en carril, y sobre tot en tercera classe, sempre se 'n escoltan de bonas.

Parla una dona, cridant perque tothom la senti:

—¿Voleu mes casualitat? A casa, de tres germanas que som, totas tres comensem ab M. L' una 's diu Malia, l' altra Melia y una servidora Milia.

Al sentir aixó, un trempat, mosegantse 'ls llabris per no esclafir á riure, diu:

—Per casualitat, á casa: un sol noy que tenim y 's diu Joanet.

A casa de un dentista:
—¡Ay, válgam Deul... Per pietat, calmi'm aquest dolor de caixal... Donaria la meytat de la meva fortuna al qui me 'l tragües en el acte.
El dentista, sense pensarshi gens, li arrenca un caixal corcat y diu:
—¿No veu? Llestos. Y total no li costará mes que un duro.
—No, no; hi promés que li donaria la meytat de la meva fortuna, y paraula es paraula.
Y dit aixó, butxaqueja, treu quaranta céntims, y n' hi dona vint.
Era la meytat de tot lo que tenia.

À LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*In-di-fe-ren-ci-a.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Ple—Pel.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El puñao de rosas.*
- 4.ª ROMBO.—
RAM
SOLAS
ROSALIA
SALAMANCA
MALASIA
SINIA
ACA

5.ª GEROGLÍFICH.—*Un ofici á gran orquesta.*
Han endevinat totas ó part de las solucions del número passat els caballers: Lluñ de Igualada, Xapu Dopor, Román Lojup, B. Ragón, F. Capdevila y Serra, J. M. A. (Xiripa), En Joanito y la Teresina, El noy de 'n Ramonacho, Un lancero y Noy de las mostrás.

XARADA
Veurás lector, que la *prima* surt de la terra y del mar, la *segona*, es una nota de l' escala musical, una negació en la *tersa* si t' hi ficas trobarás, y l' *total*, aymat lector, es nom d' home poch usat.
A. RIBAS LL. (DR.)

ANAGRAMA
La *tot* va anar á comprar l' altre día pe' el Peret, una *total* perque diu, qu' ara ja fa molt de fret.
A. CURULL T.

ROMBO
Primera ratlla vertical y horizontal: Consonant.—Segona: Combustible.—Tercera: En alguns calçats n' hi posan.—Quarta: Nom de flor.—Quinta: En las casas n' hi ha.—Sexta: Número.—Séptima: Vocal.
A. VITALLA

TRENCA-CLOSCAS
PERE PÍ CINGLA
CORNUDELLA

Ab aquestas lletras, degudament combinadas, formar 'l títol d' un saineet catalá.
JOSEPH GORINA ROCA

GEROGLÍFICH
X X
X X X
II
X X X
LL. CARBÓ C.

Caballers: C. P. D., Joseph Alujas, Daniel Montero Calvo, Lluñ de Igualada, Un anticatalanista, Román Lojup, Turrons y Neulas (Sabadell), F. Joanet, F. Capdevila y Serra, T. Xampeny Corbeto, J. Sansolí Verdier, G. Busquets, P. Virgili (u), Juli Palau y Jimenez, J. Roquet, Noy de las mostrás y Neula: *Justo castigo á su perversidad.*

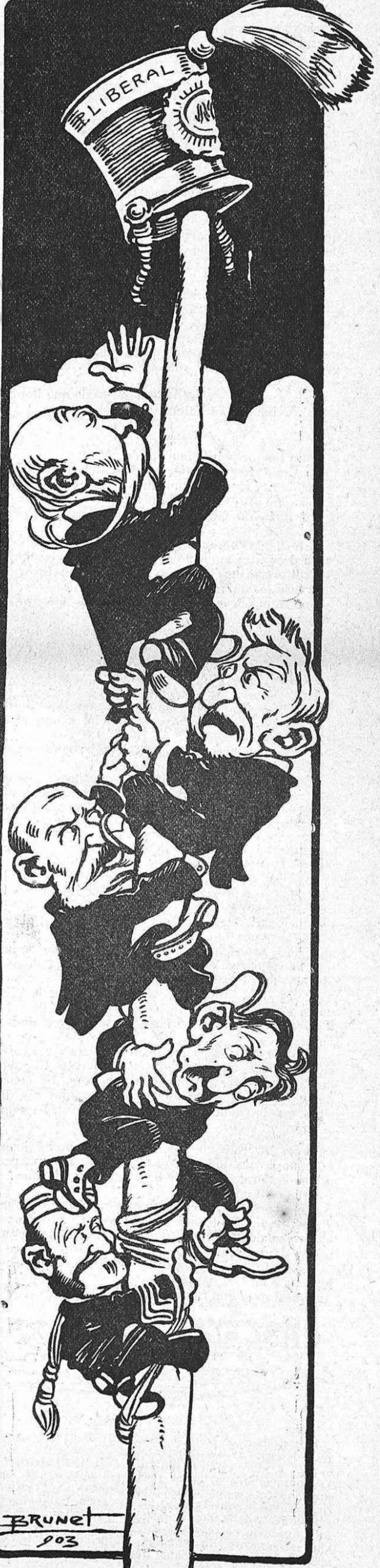
Caballers: R. Aregall, Xapu Dopor, T. Rusca, Qui-met Pujol, J. Farrés Gairalt, Ll. Carbó C., J. M. A. (Xiripa), Anidoc Ogaitnas, A. Vitalla, S. Casellas G., Un lancero y Joan Catau: *Bons minyons.*

Caballer: J. Cassi y T.: Sentim la desgracia. Lo qu' envia es fluixet.—M. M. P. (Tarrassa): El fet es meritori, pero no 'ns podem ocupar de cosas aixís.—M. R.: La extensió no 'ns ho permet.—Un obrer: Sense firma no va res.—Un hobreiro: Igual li dihem.—Un republicá: Y á vosté igualment.—Pau Ralet: Aixó no val ni vinticinch céntims.—Matilde: A vosté se li pot fer qualsevol cosa... menos arreglarli versos.—Juli Ventura: *Ventura* qu' havém tingut la precaució de pendre un vomitiu...—J. C. Martí: ¿Un sonet, y defectuós? No vuy compromisos.—Antolí B. Ribot: Aixó podrá ser una perla, sí; pero, per ara, no arriba á ostra.—J. de Vilafranca: Poca cosa, poca cosa.—Un Novensá: Jo li posaria Jordi...; creyém que 'l nom no fá la cosa.—F. V. R.: Falta d' experiéncia.—A. Ribas Ll.: Farém els possibles d' inquirir-la.—A. Gandol: Si tenim temps de retocar-la, bueno; sino, ho veig difícil.—E. Just y Pastor: Aghrahim l' envió y torni sovint.—Lluís G. Salvador: No l' havém llegit. Ja n' hi dirém alguna cosa.—En C. d' Arenys: ¡Si no contingües tantas incorreccions!—J. Costa y Pomés: Ho llegirém y, ja ho sab, com sempre...—Joseph Espí:

Per lo molt bé qu' está aixó, senyó Espí, es per lo que 'ns fá mala espina.—E. Alsina Tos (Reus): Per un punt no vá.—Padri Drapaire (Idem): Suposo va rebre 'ls *ca-lendaris*... ¿Y de la *guelga*, qué?—J. N. y F.: Aixó ho guardarem per quan hi torni á haver guerra al Trans-vaal.—Carguli: No 'ns hi comprometém.—J. Ll.: Hem rebut la carretada. Aixó, si s' ha de llegir tot, no 's pot contestar fins per allá á Totsants...—J. F.: Vosté no hi voldria la firma y nosaltres sense firma no fem cabal de res de lo que 'ns notifican... Ja ho veu.—Sisquet del Full: Está molt bé.—M. de C. (Cádiz): Els costipats van de baixada.—Ramonet R. (Vendrell): Gracias per l' obsequi. S' anunciará. ¿Ja heu vist, eh? ¡Pobre Manso!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

El morrió de don Práxedes

Al extrem del pal está.
¿Per qué será?